

Valtuustoaloite: Osallistuva budjetointi

KV 13.12.2022 § 70

Vihreä valtuustoryhmä esittää, että vuoden 2024 talousarvion valmistelussa otetaan käyttöön osallistuva budjetointi.

Valtuustoaloite merkitään pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös Valtuusto merkitsi aloitteen tiedoksi ja lähetti sen valmisteluun.

KH 21.02.2023 § 34

Vihreä valtuustoryhmä esittää 13.12.2022 § 70 valtuuston kokouksessa jättämässään valtuustoaloitteessa, että vuoden 2024 talousarvion valmistelussa otetaan käyttöön osallistuva budjetointi.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 139 §

Valmistelija Mikko Salmela, hallintojohtaja
p. 050 523 1233, mikko.salmela@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi vihreän valtuustoryhmän tekemän valtuustoaloitteen ja lähettää sen talouspalveluiden valmisteltavaksi 15.6.2023 mennessä.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 20.06.2023 § 119
482/00.01.01/2022

Kunnanhallitus on lähettänyt vihreän valtuustoryhmän 13.12.2022 § 70 tekemän valtuustoaloitteen osallistuvan budjetoinnin käyttöönotosta talousarvion 2024 valmistelussa talouspalveluiden valmisteltavaksi. Osallistuva budjetointi tarkoittaa toimintatapaa, jossa kunnan asukkaat otetaan mukaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon yhteisten verovarojen käytöstä. Nykyisen kuntalain (410/2015) 22 §:n 1 momentin mukaan (osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, päivitetty 175/2019): "Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä." Samaisen pykälän kohdan 4 mukaan osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erityisesti järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun.

Osallistuvan budjetoinnin käyttö on yleistynyt vauhdilla kunnissa viime vuosina. Pälkäneellä osallistuvaa budjetointia ei ole toteutettu aiemmin. Pälkäneen kuntastrategiassa kestävä kehitys on yksi kolmesta painopistealueesta. Kestävän kehityksen alla oleva yksi päämäärä kolmesta on: "Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia - Kunta toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa niin kuntalais- ja

kyläiltojen, kuulemistilaisuuksien kuin sähköisenkin vuorovaikutuksen osalta”.

Vuoden 2024 talousarvioon varataan osallistuvan budjetoinnin toteuttamista varten määräraha, jonka tarkemmasta määrästä päätetään talousarvion valmistelun yhteydessä loppukesästä/alkusyksystä 2023. Osallistuvan budjetoinnin toteuttamiseen on olemassa lukuisia erilaisia malleja. Osallistuva budjetointi voidaan toteuttaa esimerkiksi siten, että kuntalaiset voivat lähettää ideoita osallistuvan budjetoinnin toteutuskohteesta ensisijaisesti sähköisellä lomakkeella tai vaihtoehtoisesti jättämällä/postittamalla ehdotuksen kunnantalon postilaatikkoon. Saapuneet ideat käytäisiin läpi ensin esimerkiksi kunnan työntekijöistä koostuvan työryhmän kesken ja jatkoon valituista toteuttamiskelpoisimmista ja mahdollisesti jatkojalostetuista ideoista järjestettäisiin esimerkiksi sähköinen äänestys, johon kuntalaiset voisivat osallistua. Saapuneita ideoita voitaisiin tarvittaessa yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi ennen äänestystä, mikäli tällainen nähtäisiin tarkoituksenmukaisena ja samasta aihepiiristä olisi useampia ideoita. Vaihtoehtoisesti esimerkiksi nuorisovaltuusto tai oppilaskunta voisi valita toteutettavan idean äänestykseen valituiden ideoiden joukosta. Osallistuvan budjetoinnin hanke toteutettaisiin vuonna 2024 ja sen etenemisestä tiedotettaisiin hankkeen edistymisen mukaisesti.

Osallistuvan budjetoinnin määrärahaa voitaisiin käyttää sekä hankintoihin (investointeihin) että erilaisten kertaluonteisten projektien ja hankkeiden toteuttamiseen. Osallistuvan budjetoinnin käyttötalousmenoihin kohdentuvia hankkeita voisivat olla esimerkiksi erilaiset tapahtumat, konsertit ja näyttelyt. Saapuvien ehdotusten tulee olla toteutettavissa määrärahan puitteissa, ehdotuksen/idean toteuttamisen tulee olla kunnan toimivallassa sekä säännösten ja lainsäädännön mukaisia. Koska osallistuvan budjetoinnin määrärahan käytöstä päätetään vuodelle 2024 (jatkossa mahdollisesti vuosittain), osallistuvan budjetoinnin käyttömenoihin kohdentuvien budjettiehdotusten kautta ei ole mahdollista palkata vakituista henkilökuntaa. Hankkeen toteuttajana voi olla joko kunta tai joku muu taho tai yhteistyö kunnan ja muun toimijan välillä.

Hyvänä ehdotuksen tai idean tunnusmerkkinä voidaan pitää sitä, että se hyödyttäisi mahdollisimman montaa pälkäneläistä ja olisi laajuudeltaan/toteuttamiskelpoisuudeltaan määrärahan suuruinen (tai pienempi). Lisäksi ehdotus tulisi olla riittävän tarkasti kuvattu ja esitetty perustelut sille, miksi ehdotus olisi tarpeellinen.

Vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä päätetään osallistuvan budjetoinnin tarkempi toteutustapa ja varataan tämän toteutukseen tarvittava määräraha. Osallistuvan budjetoinnin etenemisestä tiedotetaan ja ohjeistetaan tämän jälkeen.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 139 §, kuntalaki 22 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi valtuustoaloitteen valmistelun tilanteen, ja esittää valtuustolle, että

1. osallistava budjetointi otetaan käyttöön vuonna 2024.

2. osallistavaan budjettiin varattavasta määrärahasta päätetään vuoden 2024 talousarvion käsittelyn yhteydessä,

3. valtuustoaloite merkitään loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.